Phytofar wil katalyserende rol spelen

Peter Jaeken, adviseur bij Phytofar, de Belgische vereniging van de Industrie van Gewasbeschermingsmiddelen, stond mee aan de wieg van het Europese TOPPS-project. – PHILIPPE MASSCHELEYN –

Jarenlang was *Peter Jaeken* actief bij PCFruit op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. "Al snel werd mij duidelijk dat er expertise nodig was over gewasbeschermingsmiddelen en de bescherming van oppervlakte- en grondwater. Er zijn verschillende vervuilingsbronnen waardoor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlakte- en grondwater terechtkomen. Het water kan vervuild raken door drift en overspuiten als er te veel wind is of als de spuitboom over de gracht hangt. Via afspoeling, erosie en drainage kunnen middelen in het oppervlaktewater terechtkomen; door infiltratie en uitspoeling kunnen ze het grondwater vervuilen. Dit noemt men 'diffuse vervuiling'. De bewustwording voor deze meest 'spectaculaire' vorm van vervuiling resulteerde in een aantal driftreducerende maatregelen, bijvoorbeeld het gebruik van driftreducerende spuitdoppen." Phytofar startte hieromtrent een aantal sensibiliseringscampagnes op.

Grootste verliezen door puntvervuiling

"Daarnaast is er de 'puntvervuiling'. Het lozen van spuitresten en spoel- en reinigingswater is hier de grote boosdoener. Maar ook kleine oorzaken hebben grote gevolgen: morsen bij het vullen, een machine die overloopt, lekkende doppen of filters, verzegelingen laten liggen ..." Begin 2000 begon men bij PCFruit actief te werken omtrent deze problematiek. "Op dat ogenblik was er in Wallonië al heel wat degelijk onderzoek uitgevoerd. Een studieproject in de Nil, een riviertje in Walhain-Saint-Paul in Waals-Brabant, toonde aan dat de grootste verliezen het gevolg zijn van puntvervuiling, veeleer dan van diffuse vervuiling. Na een sterk doorgedreven informatiecampagne, gericht naar de landbouwers in de streek, daalde de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen in de Nil met meer dan 50% door naleving van enkele eenvoudige maatregelen." In 2001 zette Phytofar op basis van het Nilproject een uitgebreide Vlaamse informatiecampagne omtrent puntvervuiling op poten.

Kennisuitwisseling

In diverse landen kwamen onderzoekers tot de vaststelling dat puntvervuiling een niet te onderschatten probleem was dat aangepakt moest worden. Peter: "Omdat iedereen in zijn eigen 'hokje' bleef werken, was er zeer weinig overheveling van expertise. Een goede illustratie van dit 'naast elkaar werken' waren Franse en Vlaamse initiatieven die op dat ogenblik in het IJzerbekken liepen. Er was geen enkele kennisuitwisseling tussen de Noord-Franse en de Vlaamse onderzoekers." Samen met enkele buitenlandse collega's schreef Jaeken in 2003 het TOPPS-project uit (zie ook artikel p. 34). Hij werd verantwoordelijk voor de technische coördinatie op Europees niveau. "Mijn taak bestond erin de kennisoverdracht tussen onderzoekers uit de vijftien participerende landen te optimaliseren." Sinds Jaeken werkzaam is bij Phytofar volgt Vanessa Franssens van PCFruit het dossier op.

"Begin november organiseerden we een symposium omtrent puntvervuiling voor alle werknemers van de leden van onze federatie. Een duidelijk bewijs dat we deze problematiek bij Phytofar serieus nemen", benadrukt Jaeken. "Daarnaast ondersteunen we ook acties, zoals die van de Vlaamse overheid omtrent het installeren van een schoonwatertank op de spuitmachine. Die actie kadert perfect in onze doelstelling om de professionele gebruiker te sensibiliseren op het vlak van puntvervuiling, zowel wat betreft gedrag als technologie en infrastructuur. Anders gezegd, we willen in deze problematiek een duidelijk katalyserende rol spelen."

Peter Jaeken: "Mijn taak binnen het TOPPS-project bestond erin de kennisoverdracht tussen onderzoekers uit de participerende landen te optimaliseren."

www.topps-life.org

Een van de verwezenlijkingen van het TOPPS-project is een website/portaal (zie www.topps-life.org) met informatie uit de hele Europese Unie over gewasbeschermingsmiddelen en waterkwaliteit. De website bestaat uit een publiek deel en een luik bestemd voor experts. Peter Jaeken: "Een belangrijke doelstelling is het aanbieden van een up-to-date informatieportaal over gewasbeschermingsmiddelen en problemen omtrent waterkwaliteit, voor alle betrokkenen. Daarnaast willen we experts uit heel Europa een bibliotheek aanbieden, met de mogelijkheid om informatie over organisaties, personen en documenten toe te voegen of af te halen. De site wil ook een communicatieplatform bieden voor de experts. Andere doelstellingen zijn: niet-academische, relevante informatie beschikbaar maken voor een groter publiek; anderstalige informatie beschikbaar maken in de eigen taal en de professionele gebruiker een duidelijke leidraad aanbieden om de vervuiling van oppervlaktewater met gewasbeschermingsmiddelen te beperken."